

הדר פרק ששי עירובין

עב.

עין משפט נר מצוה

עא א ב מ' פ"ד מהל'
עירובין הל' ז סמג
עשן א טושע"א ח"א סי'
שע סעיף ג:

רבינו חננאל

וחכמים אומרים (אין)
[אר] מערבין או
משתתפין. אוקמה
משמיה דרב הכי קתני,
או מערבין בחצירות
בפת, ושבת אחד מהן
ולא נשתתף ובטיל
רשותו. לר' מאיר אית
ליה ביטול ומותרין
כאן ובאן. או משתתפין
במבוי בין ושבת אחד
מבוי חצר ולא עירב
מותרין כאן ובאן.
ואסיקטא דכולי עלמא
עירובי חצירות בפת
דאין סומכין על עירוב
במקום שיתוף. דאמר רב
יהודה אמר רב הלכה
כר' מאיר ורב ברוגא
אמר רב הלכה כאלעזר
בן תדאי. מתני' חמש
חבורות ששבתו בטרקלין
אחד, פי' בירה אחת כו'.
אוקמה רב נחמן מחלוקת
בית שמאי ובית הלל
הללו חלוקין במסיפס.
פי' פסיקא דארזי, אבל
אם הם חלוקים במחיצה
א' טפחים דברי הכל
עירוב לכל חבורה. איכא
דאמרי אמר רב נחמן
אף במסן פס מחלוקת,
פליגי בה ר' חייא ור'
שמעון ברבי, חד אמר
מחלוקת במחיצות שאין
מגיעות לחיקה כו'.

וכן פירש צריס סוכה (דף ג:) ואע"פ שפירש כאן בקונטרס דלכ"ע
סומכין במבוי על עירובי חצירות שהיא לעולם כפת מכל מקום למ"ד
בפת פליגי קשה דלמה לא יועיל עירוב החצירות למבוי כיון שחומר
נמי להניח צבית דלטו השם גורם שנקרא עירוב שיש לו להועיל

לחצירות ולא למבוי ולמלאן דלמר ציין
נמי פליגי ומפרש צריסא דכסמון
או משתתפין במבוי ציין ומותרין כאן
וכאן אבל עירובי חצירות ציין לא
מהני ואמאי כיון דשיתוף מהני לא
תקראנו עירוב אלא תקראנו שיתוף
דמימה הוא לומר דמה שקראנו
עירוב לצטל (ט) תורת שיתוף מעליו
ודוחק ר"י לפירוש הקונט' שנתחילת
העירוב לא עירבו אלא ציין חצר אחת
יחד או שתי חצירות יחד ולא היו
סבורים שכל ציין המבוי ישתתפו יחד
נמצא שלא נמנו עירובן לשם שיתוף
ולכן כשיתוספו עליהם כל ציין המבוי
אין לחושבו שיתוף כיון שהראשונים
לא היו שם ולא ידעו מעולם שעליהם
ייתוספו כל האחרים ונראה לר"י
דכולה מלתא דוקא עירובי חצירות
בצית שצחצר ושיתופי מצואות דוקא
בצחצר שצמזמו ולא בצית משום דצחצר
מיינכר טפי לשם שיתוף דשייכא טפי
למבוי וקרוצים משמיש דמבוי זה לזה
והשתא הא דקאמר לקמן צמזמין
בצית צפת שעל השולחן סומכין משום
עירוב לאו אף משום עירוב קאמר
אלא משום עירוב דוקא ולא משום
שיתוף והא דלמר צריס סוכה (דף ג.)
צית שאין צו ארבע על ארבע אין
מניחין צו עירובי חצירות אבל מניחין
צו שיתופי מצואות דלא גרע מחצר

צמזמו ומשמע דכל שכן אם היה צית גמור שהיו מניחין צו שיתופין
אורי' דודאי צית גמור גרע לענין שיתוף והא דנקט (ט) צחצר דלא
גרע שלא תאמר כי היכי דיואלין מכלל צמים לענין עירוב יואלין
נמי מכלל חצר לענין שיתוף לפי שיש מחיצות מפקיקות וחצר צעי
ד' אמות וצחצר צית ליכא ד' אמות והשתא הך דבעל הצית שהיה
שותף לשביניו לזה ציין והיה נמי דלעיל (דף סח.) דליקני מר
רביעמא דחלא צריך לומר דצחצר היה אותו צבית בדשיתופי מצואות
איירי דאילו עירובי חצירות צעי פת וצירושלמי משמע כפי' הקונט'
דכ"ש צית דלמר צפ' מי שהולאחו עירוב צריך צית שיתוף מהו
שיתוף צית מלתא דשמואל אמרה שיתוף צריך צית ומסקי רבי
אצטו (א) צשם רבי יוחנן נותנו צין צאיר דלמר צין צאיר דמבוי
משמע דלמר צריס צית: **נחגו העם בר' מאיר.** צפרק צתרא דתענית (דף ט:) מפרש דלמורי לא מוריין כוותיה ואי עבדין לא
מחין צדיייה ואי' מה מחאה שייך כאן אם מחמירין כר"מ לעשות עירוב ושיתוף וי"ל דלא היו צרכה לצטלה אי נמי אם נמנעים על
כך להביא סכין וחמין לצורך מילה אי נמי לבי הא דלמר צמי שהולאחו (נעיל דף מט.) גבי חצר צצין שני מצואות והוא רגילה צחצר
אם עירב רגיל לעצמו וזה שאינו רגיל לא עירב והוא נמי לא עירבה דוחה אותה אלא מי שאינה רגילה דכופין על מדת סדום והשתא אם עירב
מי שאינו רגיל ולא שיתף והם דוחין אותה אלא מי שאינו רגיל כר"מ דצעי שיתוף לא מחין צהו אי נמי אם עירבה עם שניהם ולא
שיתפה אלא עם האחד דלרבנן הו' להו עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם ולר"מ עם אותו ששיתפה עמו ומותר דעם האחר
לא שנתתפה ואין עירוב מועיל צמקום שיתוף: **רבא ר' יוחנן בשמקצתן שריון בחדרים ועציות שהן צריבין עירוב רבא חבורה וחבורה.**
והני חדרים ועציות איירי כגון שכל אחד פתחו לחצר דפירש צקונט' דהך ה' חצירות שצבתו צטרקלין כולהו יש לכן פתח מן
הטרקלין לחצר דאם לא היה לכל אחד פתח לחצר הו' אמריין פנימי נותן עירובו דיו או שני הפנימיים לר' יוחנן דסוף פרקין
גבי עשרה צמים זה לפניו מזה ומיניה אם יש לאדם סופר או מלמד צביתו או כעין אותן [הצחצחים] הבאין ללמוד תורה ושריון
כל א' בחדר או צעליה צפני עצמו אע"פ שחלוקין מצעל הצית צפתו אין אוקרין עליו ולא צעו עירוב צין יש להם פתח לרה"ר
צין אין להם פתח לרה"ר דלא מיצטאי אם כולם אובלין צמקום אחד אף ע"פ שכל אחד ישן בחדרו קי"ל כמאן דלמר לקמן (דף עג.)
מקום פיתח גורם אלא אפילו לשמואל דלמר מקום לינה גורם או אפילו אובלין וישנים כל אחד בחדרו אין אוקרין זה על זה כיון שכולם
משתמשים בתוך חדרים צביתו צפנייה וצביון וצביון דבר חשבי כולהו אובלין וישנים צמקום אחד אע"פ שיש להם
פתח לצד רה"ר הכל נקראים על שם צעל הצית ועוד דאין משאיל להם רשותו לאסור עליו ולא זה על זה ומאי לסוקרניהו והוא ליה כה' שצריס
וה' לקיטס דלא אמרי' להחמיר כדאמריין לעיל (דף טו.) דלחד נותן עירובו דיו ואפי' שריון בחדרים ובעציות דאם צשריון כולם צבית צה
לא הו' מסתפק צבי דקאמר מהו דאפילו היה הצית שלהם לא היו אוקרין זה על זה וכיון דגבי נכרי דדירתו לא שמה דירה לא אסרי אלא
חשבי כולהו כחד כל שכן גבי ישראל דדירתו שמה דירה דצטלה דירתם גבי דירתו של צע"ה ולא דמי למקתן שריון בחדרים ובעציות
דהכא שיש כח לזה כמו לזה ואע"פ שהקילו צנכרי טפי מציראל דמי מושיל דוכתא לישראל אחר לישראל נותן עירובו דיו ואע"פ שאין
הצנכרי רואה להשכיר וצע"כ של נכרי וכה"ג צביתו של ישראל לא שרי התם נמי טעמא משום דדירת נכרי לא חשבי כ"כ אבל מכל מקום
יש ללמוד מדלל אסרי חמשה שצריס זה על זה גבי נכרי כל שכן גבי ישראל דפרישית: **במחיצות** המגיעות לחיקה. והא
דקתני מתני' דמודים היכא דמקתנן שריון בחדרים ובעציות לא דמי דהכא איירי במחיצות ערלי כגון יריעות שמפקיקין עד התקרה:

והאמר ציין. אפי' צצנן מודו דלא סמכין עליה צחצר דלא אמרי'
מגו: כי פליגי צפת. ופליגי צין צשיתוף צין צעירוב דלר' מאיר
אין סומכין על זה צמקום זה: מאי לאו כו'. וקשיא למאן דלמר
צין לא פליגי: או משתתפין צמזמו צפת. דמשתתפין דומיא דמעצבין

קתני: להכתח ומנהג ונהגו צפרק
צתרא דתענית (דף טו:) מפרש הלכה
דרשין צפירקא הלכה כרבי מאיר
מנהג מדרש לא דרשין אורוי מוריין
ליחיד הצא לימלך נהגו אורוי נמי
לא מוריין ואי עבוד לא מחין צהו:
מתני' צטרקלין אחד. וחלוקהו
לחמשה וכולן יש לכן פתח מן הטרקלין
לחצר ואריך לערב עם שאר ציין חצר:
צ"ש אומרים. רשויותיהן חלוקין
ואריך לכל חצורה ליתן פת צעירוב
החצר דהו' להו כה' צמים וכה"ה דאם
צאו להוציא מרשות זו לו צריבין
עירוב ציניהן: וצ"ה אומרים. אין
מחיצה זו חלוק רשות דמחיצה שפלה
היא דמפרש צגמ' הלכך עירוב אחד
לכולן וצמון הטרקלין נמי מוציאין
מזו לו צלא עירוב שהטרקלין מחצבן
וכיון דציניהן א"ל עירוב נעשה אחד
מהן שליח לכולן דלמר' לקמן חמשה
שצבו את עירובן כלומר ששריון
צחמשה צמים צחצר ועירבו ציניהן
והו' להו חדא ואם צאין לערב עם
אחרים עירוב אחד לכולן: ומודין
צצמקלסן שריון כו'. דהו' להו כה'
צמים ולא דמו לה' שצבו את עירובן
שהרי לא עירבו ציניהן:
גמ' מחלוקת. צשרשויותיהן
חלוקות צמסיפס מחיצה נמוכה של
חתיכות עצים דהתם צצית הלל

צית אחד הוא ודמו לה' שצבו את עירובן דהני נמי כמי שעירבו
דמי: אף צמסיפס מחלוקת. דלא תימא צית שמאי צמחיצה
עשרה הוא דלמסי וצמסיפס מודו אלא אפילו צמסיפס נמי
אסרי: פליגי צה. אמתניתין קאי: מחלוקת. צית שמאי
ובית הלל כו': אבל מחיצות שאין מגיעות לתקרה. אפילו הן
עשרה דברי הכל עירוב אחד לכולן ופליגי אחריויהו לישימי דרב
נחמן דהא (ט) לישינא קמא קאמר דצמחיצה עשרה מודו דחלוק
הו' והכא אמריין אפילו צמגיעות לתקרה פליגי וללישינא צתרא
קאמר דצמסיפס נמי פליגי ואסרי צית שמאי והכא אמרי
דאפילו צמחיצות עשרה לא אסרו אלא צמחיצות המגיעות לתקרה:

הסבר

משמע צהדיא דכ"ש צית: **נחגו העם בר' מאיר.** צפרק צתרא דתענית (דף טו:) מפרש דלמורי לא מוריין כוותיה ואי עבדין לא
מחין צדיייה ואי' מה מחאה שייך כאן אם מחמירין כר"מ לעשות עירוב ושיתוף וי"ל דלא היו צרכה לצטלה אי נמי אם נמנעים על
כך להביא סכין וחמין לצורך מילה אי נמי לבי הא דלמר צמי שהולאחו (נעיל דף מט.) גבי חצר צצין שני מצואות והוא רגילה צחצר
אם עירב רגיל לעצמו וזה שאינו רגיל לא עירב והוא נמי לא עירבה דוחה אותה אלא מי שאינה רגילה דכופין על מדת סדום והשתא אם עירב
מי שאינו רגיל ולא שיתף והם דוחין אותה אלא מי שאינו רגיל כר"מ דצעי שיתוף לא מחין צהו אי נמי אם עירבה עם שניהם ולא
שיתפה אלא עם האחד דלרבנן הו' להו עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם ולר"מ עם אותו ששיתפה עמו ומותר דעם האחר
לא שנתתפה ואין עירוב מועיל צמקום שיתוף: **רבא ר' יוחנן בשמקצתן שריון בחדרים ועציות שהן צריבין עירוב רבא חבורה וחבורה.**
והני חדרים ועציות איירי כגון שכל אחד פתחו לחצר דפירש צקונט' דהך ה' חצירות שצבתו צטרקלין כולהו יש לכן פתח מן
הטרקלין לחצר דאם לא היה לכל אחד פתח לחצר הו' אמריין פנימי נותן עירובו דיו או שני הפנימיים לר' יוחנן דסוף פרקין
גבי עשרה צמים זה לפניו מזה ומיניה אם יש לאדם סופר או מלמד צביתו או כעין אותן [הצחצחים] הבאין ללמוד תורה ושריון
כל א' בחדר או צעליה צפני עצמו אע"פ שחלוקין מצעל הצית צפתו אין אוקרין עליו ולא צעו עירוב צין יש להם פתח לרה"ר
צין אין להם פתח לרה"ר דלא מיצטאי אם כולם אובלין צמקום אחד אף ע"פ שכל אחד ישן בחדרו קי"ל כמאן דלמר לקמן (דף עג.)
מקום פיתח גורם אלא אפילו לשמואל דלמר מקום לינה גורם או אפילו אובלין וישנים כל אחד בחדרו אין אוקרין זה על זה כיון שכולם
משתמשים בתוך חדרים צביתו צפנייה וצביון וצביון דבר חשבי כולהו אובלין וישנים צמקום אחד אע"פ שיש להם
פתח לצד רה"ר הכל נקראים על שם צעל הצית ועוד דאין משאיל להם רשותו לאסור עליו ולא זה על זה ומאי לסוקרניהו והוא ליה כה' שצריס
וה' לקיטס דלא אמרי' להחמיר כדאמריין לעיל (דף טו.) דלחד נותן עירובו דיו ואפי' שריון בחדרים ובעציות דאם צשריון כולם צבית צה
לא הו' מסתפק צבי דקאמר מהו דאפילו היה הצית שלהם לא היו אוקרין זה על זה וכיון דגבי נכרי דדירתו לא שמה דירה לא אסרי אלא
חשבי כולהו כחד כל שכן גבי ישראל דדירתו שמה דירה דצטלה דירתם גבי דירתו של צע"ה ולא דמי למקתן שריון בחדרים ובעציות
דהכא שיש כח לזה כמו לזה ואע"פ שהקילו צנכרי טפי מציראל דמי מושיל דוכתא לישראל אחר לישראל נותן עירובו דיו ואע"פ שאין
הצנכרי רואה להשכיר וצע"כ של נכרי וכה"ג צביתו של ישראל לא שרי התם נמי טעמא משום דדירת נכרי לא חשבי כ"כ אבל מכל מקום
יש ללמוד מדלל אסרי חמשה שצריס זה על זה גבי נכרי כל שכן גבי ישראל דפרישית: **במחיצות** המגיעות לחיקה. והא
דקתני מתני' דמודים היכא דמקתנן שריון בחדרים ובעציות לא דמי דהכא איירי במחיצות ערלי כגון יריעות שמפקיקין עד התקרה:

(א) [פירש גאון מסופם כותל
חלול שיש בו חלונות. עירוב].
(ב) ע' רש"י ורש"י צ"ה
אבל, א [לקמן עט.].
(ד) [ע"כ, ט] [נחמ']
הרא"ש: מועיל לצטלן.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אבל וכו'
דלא ללישנא קמא:
(ב) תר"ח צפת כו' והא
דנקט צחצר לישנא דלא
גרע: (א) בא"ד צשם ר"י
שיתוף עומנו צין כו':